

Bedenktijd voor big data lawine

Martin Heijnsbroek
zaterdag 9 januari 2016

Krantentitel: 'Bedenktijd voor big-datalawine'

De koning van Perzië wilde de uitvinder van het schaakbord belonen voor het mooie spel. Deze uitvinder stelde zich bescheiden op en wilde voor het eerste vakje op het schaakbord één graankorrel. Voor het vakje daarna twee graankorrels, en zo verdubbelde hij voor elk volgend vakje zijn gewenste hoeveelheid graan. De koning ging aan de deal failliet, omdat de uitvinder recht had op een paar honderd maal meer graan dan er geproduceerd werd.

In de big data-wereld zien we elke twee jaar nog steeds een verdubbeling van de data. Met de explosie aan data-producerende sensoren — waar die data op worden verzameld en met elkaar worden verbonden via draadloze netwerken — gaat dat nog wel een tijd door. En onderschatten we waarschijnlijk, net als de koning van Perzië, de kansen, maar ook de risico's van deze explosie aan data.

De maatschappij zoekt nu al naar antwoorden op fundamentele vragen over data. Zoals: wie is de eigenaar? Is dat de consument die de data produceert of de organisatie die deze data opslaat? En welk recht heb je op het beschermen van je eigen data als chips straks ook alle biometrische gegevens van je opslaan?

Ook experts uit de big data-wereld hebben nog veel vragen. Stel, een bedrijf met een digitaal klantenbestand zoekt verbanden tussen die klanten. In een groot databestand, met bijvoorbeeld 50.000 variabelen, zijn zo'n 1,25 miljard verbanden (correlaties) tussen die variabelen te vinden. Als we een betrouwbaarheid van 99% eisen in het vinden van 'significante' correlaties, dan worden er nog heel veel verbanden gelegd en gevonden die in werkelijkheid niet bestaan.

In de wereld van de kunstmatige intelligentie is ook aan de bel getrokken. Visionair (en Tesla-topman) Elon Musk maakt zich al langer zorgen over wat er gebeurt als algoritmes in verkeerde handen vallen. Als algoritmes slimmer worden dan de mens, dan kun je je voorstellen dat er allerlei risico's zitten aan het privaat eigenaarschap van deze intelligentie.

Daarom heeft Musk de non-profit Open A.I.-beweging opgezet. Deze beweging heeft al \$ 1 mrd donaties ontvangen om te zorgen dat kunstmatige intelligentie niet in handen van enkele partijen terechtkomt, maar wordt doorontwikkeld voor het maatschappelijk belang.

Als de explosie van sensoren een beetje gestabiliseerd is, zal de exponentiële groei van big data vanzelf stoppen. De prijsdaling van dataopslag in de cloud zal vanzelf afremmen. Een verdubbeling aan kosten houdt geen enkele organisatie vol, ook Google niet.

En dus krijgen we wat bedenktijd om te bepalen hoe we met al die mooie data en lastige dilemma's om willen gaan.

